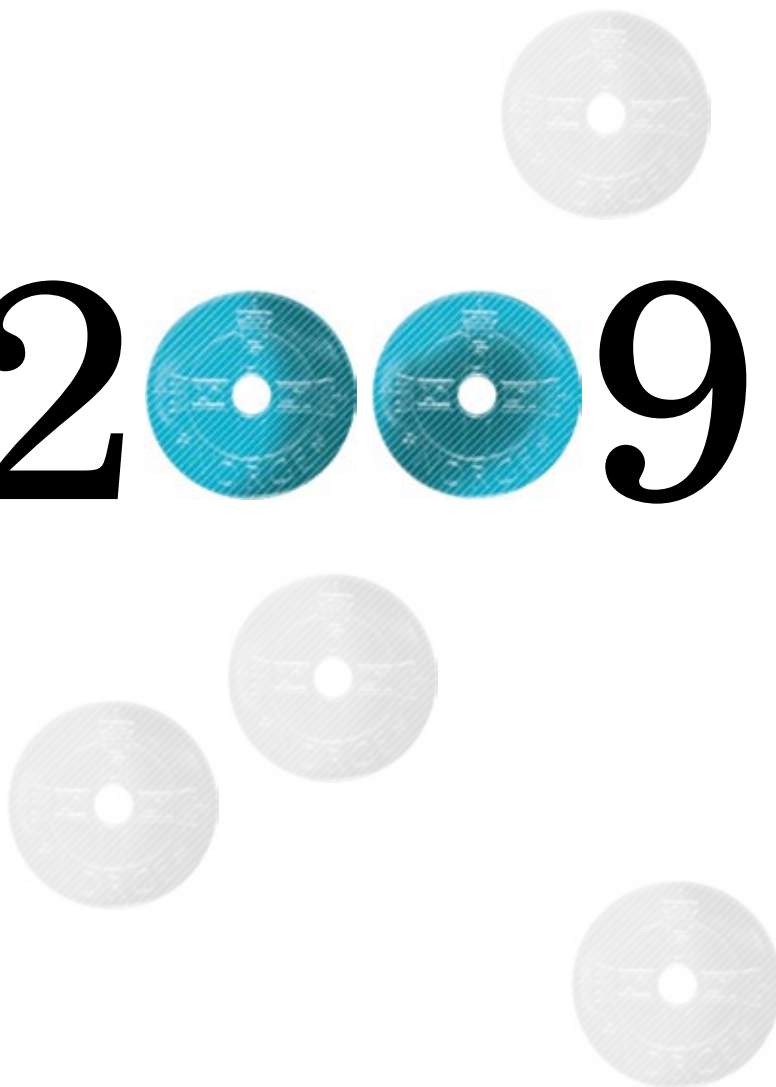

Skatteetaten

ÅRSRAPPORT

2009

Noen ord fra skattedirektøren

s. 3

846 MILLIARDER KRONER TIL FELLESKAPET

Tabell: Utliknet skatt og avgift

s. 4 - 5

Tabell: Skatteoppgjør for personer / selskaper

VELG PAPIRLØST FRA SKATTEETATEN

Tabell: Andel elektronisk innlevering av oppgaver

s. 6 - 7

VI VIL GI DEG EN ENKLERE SKATTEHVERDAG

Tabell: Andel besvarte anrop ved Skatteopplysningen

s. 8 - 9

FOLKEREGISTERET SKAL HA HØY KVALITET

s. 10 - 11

SKATTEFUSK SKAL IKKE LØNNE SEG

Kontroller i 2009

s. 12 - 13

ALVORLIG SKATTEKRIMINALITET

s. 14 - 15

DEN NYE SKATTEETATEN ER PÅ Plass

Tabell: Skatteetatens budsjett

s. 16 - 17

Vekk med de gule lappene

s. 18 - 19

Vi setter kurs for nye mål

Åpenhet, i forkant, brukervennlig offentlig sektor, kompetansemiljø og kvalitetskultur.

Dette er våre ledestjerner inn i 2010, meislet ut gjennom et spennende strategiarbeid gjennom hele 2009.

Skatteetaten har fullført en omfattende strategiprosess hvor vi har innhentet kunnskap om interne og eksterne, nasjonale og internasjonale, faktorer som påvirker våre veivalg. Strategiprosessen har involvert hele etatens toppledelse, tillitsvalgte og mange medarbeidere.

Det startet i januar da vi sendte fem jaktlag ut i felten for å sanke inntrykk og ideer til framtidens tjenester, mål og måter å jobbe på. Jaktlagene intervjuet sentrale samfunnsaktører i privat og offentlig sektor og rapporterte sin fangst inn til etatsledelsen. På grunnlag av rapportene ble det formulert strategiske tema for arbeidsgrupper som jobbet videre. Oppgaven var å skissere alternative veivalg og utarbeide forslag til målbilder. Det er diskutert grundig og bredt for å finne frem til de strategiene som er best egnet for at vi skal oppfylle vårt samfunnsoppdrag, forvalte vårt omdømme og verne om skattesystemets legitimitet i årene som kommer.

2009 var året da hele etaten ble utfordret til å tenke nytt for fremtiden. Vi møter 2010 med ambisjoner om å åpne oss mer for omverden og være en aktiv samfunnsdeltaker. Vi vil føre an i arbeidet for en mer brukervennlig offentlig sektor, sørge for høy kompetanse og kvalitet i alt vi gjør.

Noe av grunnlaget for å bringe oss i riktig retning ble lagt i 2009, blant annet gjennom programmet "Kontinuerlig forbedring", som innebærer kontinuerlig arbeid med å finne mer effektive løsninger og sikre god kvalitet. Kontinuerlig forbedring skal prege vårt arbeid i årene framover. I 2009 gjennomførte vi også dialogmøter med blant andre banker, boligselskap og fiskesalgslag for å være i forkant og sikre høy kvalitet på de data som rapporteres til Skatteetaten og brukes i forhåndsutfylt selvangivelse og likning.

Skatteetaten har vært gjennom to krevende år etter omorganiseringen som trådte i kraft 1. januar 2008. Resultatene i 2009 er bedre enn året før. Alt tyder på at de organisasjonsmessige grepene virker og at dette gir etaten større muligheter for videre utvikling.

Resultatene fra likningsarbeidet og kontrollvirksomheten er gode, og vi avdekker meget store beløp. Saksbehandlingstidene er redusert, men vi må dessverre bruke deler av 2010 for å oppfylle forventningene fullt ut. Folkeregisteret er mer à jour. Vi kan glede oss over at brukerundersøkelser og omdømmemålinger gir et positivt bilde av etaten.

Takket være helhjertet innsats fra ledere og medarbeidere er Skatteetaten på rett vei. Gjennom strategiarbeidet har vi satt oss nye og krevende mål for utvikling av etaten.

Vårt arbeid sørger for størsteparten av finansieringen av offentlige tjenester og ytelser.

846 MILLIARDER KRONER TIL FELLESKAPET

Skatteetatens samfunnsoppdrag er å sikre inntekter til fellesskapet. Vårt arbeid sørger for størsteparten av finansieringen av offentlige tjenester og ytelser. Skatteetaten utliknet skatter og avgifter for til sammen 846 milliarder kroner i 2009. Dette er en økning på nesten 100 milliarder og over 13 prosent på ett år.

Mye av økningen skyldes den sterke veksten i oljeinntektene. Selv om vi i stor grad må se utenfor etaten for å finne årsak til utviklingen i skatteinngangen, bidrar etatens effektivisering, ny teknologi, organisering og kompetanseutvikling til å styrke provenyet.

Blant annet er det nye felles skatteregnskaps- og innkrevingssystemet nå tatt i bruk ved alle landets skatteoppkreverkontor.

I løpet av året er såkalt debitortilpasset innføring innført for noe over 100 kommuner. Dette gjør det enklere for saksbehandlerne å velge riktig virkemiddel i innkreivingsarbeidet overfor dem som ikke betaler i rett tid. Dette har ført til økt innbetaling av forfalt restskatt i forhold til tidligere.

Skattene skal fastsettes riktig og til rett tid

Skattekort, selvangivelse og skatteoppgjør er våre aller største produksjoner gjennom året. Disse ble gjennomført på en god måte.

Det ble skrevet ut over 870 000 nye skattekort i løpet av 2009. I desember sendte Skatteetaten ut over 3,6 millioner skattekort for inntektsåret 2010. Gjennom året har vi i pressemeldinger og informasjon på skatteetaten.no oppfordret alle skattytere til å sjekke om skattetrekket er riktig etter de mange renteendringene som følge av finanskrisen.

Mrd kr.	2007	2008	2009
Totalt utliknet skatt og avgift	737.9	748.3	846.0
- Skatt på inntekt/formue	266.5	298.9	307.5
- Petroleumsavgift	217.8	186.3	246.8
- Trykdeavgift	71.8	78.7	86.2
- Arbeidsgiveravgift	103.1	105.5	116.3
- Merverdiavgift	76.3	76.9	86.5
- Arveavgift	2.4	2.0	2.7

Tabellen viser utliknet skatt og avgift i 2009. Samlet proveny var på 846 milliarder kroner, en vekst på 13,1 prosent fra 2008.

Skatteetaten mottok over 54 millioner oppgaver med grunnlagsdata fra arbeidsgivere, banker, barnehager og så videre som ble benyttet i forhåndsfylt selvangivelse og likning. Vi fikk i alt 337 000 kontrolloppgaver fra andre lands skattemyndigheter.

MINDRE PAPIR: Vi brukte mindre papir som følge av at alle som leverte elektronisk eller benyttet leveringsfritak i 2008, bare fikk ett eksemplar av selvangivelsen. Fra 2010 kan alle lønnstakere og pensjonister velge papirløs selvangivelse.

I 2009 startet vi innføringen av et nytt landsdekkende dataverktøy for likning. Det nye systemet ble brukt i all næringslikning og i personlikning ved noen pilotkontorer, og tas i bruk for hele landet i 2010.

Ved likningsbehandlingen ble det fastsatt skatt for til sammen 640,4 milliarder kroner. 327 milliarder kroner skriver seg fra personer, mens 66 milliarder kroner kommer fra selskaper utenom oljeselskaper.

Over 90 prosent av alle lønnstakere og pensjonister fikk skatteoppgjøret i juni, noe som tilsvarer vel 3 millioner skattytere. Dette er nesten 75.000 flere enn i juni 2008. I oktober fikk de resterende lønnstakere og pensjonister samt alle personlige næringsdrivende sine skatteoppgjør. Det utgjorde til sammen ca. 700.000 skattytere.

Skatteoppgjør for personer.

	Inntektsår 2006	Inntektsår 2007	Inntektsår 2008
Antall skattytere	3 597 000	3 656 000	3 743 000
Lønnstakere og pensjonister	3 264 000	3 324 000	3 431 000
Personlige næringsdrivende	333 000	332 000	312 000
Utlignet skatt og trygdeavgift	276,6 mrd	308,2 mrd	327,6 mrd
Tilgodebeløp som utbetales, inkl. renter	26,3 mrd	30,0 mrd	34,6 mrd
Antall med til gode	2 651 000	2 646 512	2 705 174
Restskatt som skal betales, inkl. renter	16,6 mrd	17,8 mrd	15,8 mrd
Antall med restskatt	721 000	731 707	683 003
Tilleggsforskudd	10,1 mrd	14,8 mrd	15,2 mrd
Antall som har betalt tilleggsforskudd	318 000	379 956	421 129
Antall med restskatt under 100 kr	78 600	84 648	82 535
Andel restskatt og til gode under 15 000 kr	17,10%	20,07%	23,0%
Levert selvangivelse for sent	24 000	18 245	17 063
- Ilagt forsinkelsesavgift	54,2 mill	43,2 mill	43,5 mill
Ikke levert selvangivelse/uriktige opplysn.	22 400	10 500	10 600
- Ilagt tilleggs-skatt	444,3 mill	284,4 mill	241,4 mill

Skatteetaten behandler hvert år et økende antall skattytere. For 2009 viser skattemanntallet 4 353 408 personlige skattytere, 114 450 flere enn året før.

I 2009 ble alle ikke-næringsdrivende skattytere i Oslo overført til behandling i Skatt nord og Skatt Midt-Norge. Ordningen har fungert godt.

Resultatene for likningsbehandlingen av inntektsåret 2008 er betryggende. Analyser viser økt etterlevelse av skattereglene i befolkningen.

Skatteoppgjør for selskaper

	Inntektsår 2006	Inntektsår 2007	Inntektsår 2008
Antall som får skatteoppgjør	204 000	219 000	229 000
- Utlignet skatt eksklusiv olje	61,7 mrd	69,3 mrd	66,0 mrd
- Utlignet skatt inklusiv olje	279,5 mrd	255,7 mrd	312,8 mrd
Antall ikke levert selvangivelse/uriktige opplysn.	3 990	7 271	6 469
- Ilagt tilleggs-skatt	181,2 mill	257,9 mill	206,6 mill
Antall for sent levert selvangivelse	28 433	33 571	35 340
- Ilagt forsinkelsesavgift	34,0 mill	42,4 mill	43,7 mill

Oljeskattekontoret utliknet over 253 milliarder kroner i skatt for inntektsåret 2008. Dette er den høyeste skatten fra petroleumsvirksomheten noensinne.

Utlignet skatt for selskaper var 67,6 milliarder kroner i 2009, mot 72,1 milliarder året før. Skattefradraget var på 20,2 milliarder kroner i 2009, mot 11,3 året før. Økningen i fradraget skyldes strakstiltak i forbindelse med finanskrisen.

VELG PAPIRLØST FRA SKATTEETATEN

I 2009 kunne lønnstakere og pensjonister for første gang velge å få skatteoppgjøret bare på nett.

Samtidig kunne de også velge å få senere års selvangivelser og skatteoppgjør bare elektronisk. Skattyter er med på å beskytte miljøet, samtidig som det minsker faren for at papirselvangivelsen skal komme på avveie. I tillegg til miljøgevinsten og økt sikkerhet, spares utgifter til papir og porto. Rundt 380 000 meldte seg på ordningen da den ble lansert. Disse ble varslet på e-post og sms da skatteoppgjøret var klart i juni. E-forvaltningsforskriften stiller krav om at skattyter må åpne det elektroniske dokumentet innen sju dager, hvis ikke må dokumentet likevel sendes på papir. Dessverre var det ganske mange som ikke sjekket skatteoppgjøret sitt på nett innen fristen. Vel 146 000 som hadde valgt elektronisk skatteoppgjør, fikk derfor likevel en papirkopi i posten.

VALGTE PAPIRLØST: - Jeg finner aldri papirene mine igjen så elektronisk selvangivelse er bra for meg, fastslo pensjonist Anfin Nystrøm i Seniorforeningen i Skatteetaten.

Andel elektronisk innlevering av oppgaver

	2006	2007	2008	2009
Andel av selvangivelser fra lønnstakere og pensjonister	60,9 %	67,9 %	31,6 %	23,8 %
Andel lønnstakere og pensjonister som har benyttet leveringsfritak			49,7 %	58,3 %
Andel av selvangivelser fra næringslivet	74,2 %	82,9 %	85,5 %	74,9 %
Andel merverdiavgiftsoppgaver	66,4 %	76,5 %	83,4 %	87,6 %

Ingen endring – ingen levering

Fra 2008 kan lønnstakere og pensjonister som ikke har endringer til den forhåndsutfylte selvangivelsen, la være å levere. Vel to millioner skattytere benyttet seg av leveringsfritaket i 2009. Dette har gitt nedgang i antall elektronisk innleverte selvangivelser. For inntektsåret 2008 ble det levert om lag 931 000 selvangivelser på internett.

Fra inntektsåret 2008 er det ikke lenger mulig å levere selvangivelsen på SMS. Brukerundersøkelsen som ble gjennomført i mai 2009 viser at 81 prosent er positive til ordningen med leveringsfritak. Det er en økning på tre prosent i forhold til tilsvarende undersøkelse året før.

Elektronisk forvaltning

Skatteetaten har også i 2009 samarbeidet med Direktoratet for forvaltning og IKT (DIFI) og Brønnøysundregistrene/Altinn Sentral Forvaltning (ASF), for å tilrettelegge en grunnleggende infrastruktur for nye elektroniske tjenester. I 2009 har etaten vært engasjert i Altinn II, eDialog, eID3, eAktør, Fremtidens eSkjema og Tverrsektorielle eDialoger. Arbeidet med å tilrettelegge for tverrsektorielle eDialoger er startet. Det er positiv interesse fra andre etater.

Minside er en portal der den enkelt innbygger kan finne informasjon og utføre tjenester i dialog med offentlige etater. Brukerne kan bruke Skatteetatens tjenester både via Minside/Norge.no, Altinn og skatteetaten.no. Skatteetaten har vært med på å utforme design og brukergrensesnitt for den nye MinID-versjonen.

Skatteetaten sender kun ut PIN-kodebrev som etterbestilling, det vil si at det er slutt på masseutsendelse til hele befolkningen. Vi produserer også PIN-kodebrev til utvalgte målgrupper på vegne av DIFI.

I regionene arbeider vi aktivt med å informere og ha dialog, blant annet med næringsliv og bransjeorganisasjoner.

Skatteetaten

VI VIL GI DEG EN ENKLERE SKATTEHVERDAG

Vi er opptatt av å gjøre det enklere å være skattyter, og er blant annet blitt flinkere til å drive oppsøkende veiledning. Særlig i selvangivelsesperioden møter vi mange skattytere ute i felten og deltar i nettmøter hvor vi svarer på spørsmål.

Gjennom målrettede tiltak overfor ulike grupper har vi nådd om lag 33 000 nye næringsdrivende og hatt møter med over 3 100 revisorer og regnskapsførere i 2009. Vi har hjulpet over 500 skattytere som gjennom mange år har hatt problemer med uløste skattesaker. Det siste året har skattekontorene møtt 33 300 elever i videregående skole med undervisningsopplegget Spleselaget.

I regionene arbeider vi aktivt med å informere og ha dialog, blant annet med lokalt næringsliv og ulike bransjeorganisasjoner. Dette vil vi fortsette med.

Vår serviceerklæring

Vi vil yte brukerne god service. Dessverre har vi fortsatt utfordringer med å innfri serviceerklæringene våre for saksbehandlingstid på en del områder. En del skattytere har opplevd at vi bruker for lang tid på arv- og gavemeldinger, og vi har ikke alltid klart å behandle klager på likningen så raskt som vi skulle ønske. Vi jobber kontinuerlig med dette, og vi er på rett vei.

I skranke og på telefon

I underkant av 1,5 mill. skattytere oppsøkte skattekontorene i 2009. Skatteopplysningen avvirket vel 2,2 mill. veiledningssamtaler. Servicenivået i Skatteopplysningen er bra. Vi har korte svarfrister på de fleste områder, og ordningen med "tilbakering" er svært positivt mottatt.

Egen profflinje

I 2009 ble det etablert en egen servicetelefon for profesjonelle brukere. Tjenesten kan benyttes av revisorer, regnskapsførere, advokater og andre som henvender seg til etaten på vegne av organisasjoner eller næringslivet. Tjenesten skal sørge for tilgjengelighet og kvalitet ved henvendelser til Skatteetaten uavhengig av geografi. Profflinjen fikk nesten 60 000 anrop i 2009.

Vi ringer deg tilbake

Vi har som mål at Skatteopplysningen skal besvare 80 prosent av henvendelsene innen tre minutter. I 2009 er kravet i gjennomsnitt oppnådd for 69 prosent av henvendelsene. Gjennomsnittlig ventetid var 1 minutt og 44 sekunder. Ved kø på telefonen kan innringer velge å bli ringt fra Skatteopplysningen, uten å miste sin plass i køen. I 2009 valgte to av ti å benytte "tilbakering". Brukerundersøkelser viser at brukerne er godt fornøyd med tjenesten.

PÅ TOGET: Elisabeth Skotvold og Rita Stensmur fra forebyggende veiledning i Skatt Midt Norge stiger på toget i Steinkjer med ryggsekken full av brosjyrer om PIN-koder.

Andel besvarte anrop ved Skatteopplysningen

	Totale anrop	Besvarte anrop	Andel besvart i prosent	Servicegrad= besvart innen 3 minutter
1. kvartal	826 380	629 103	76,1 %	65,8 %
2. kvartal	819 055	654 467	79,9 %	66,8 %
3. kvartal	578 946	460 510	79,5 %	62,8 %
4. kvartal	530 139	467 481	88,2 %	77,3 %
Total	2 754 520	2 211 561	80,3 %	68,2 %

FOLKEREGISTERET SKAL HA HØY KVALITET

Folkeregisteret er landets viktigste samfunnsregister. Vår oppgave er å sørge for at offentlige virksomheter og privat sektor har tilgang til et oppdatert folkeregister, som tjener brukergruppens behov.

Fremtidens register

For å møte behovene til brukerne av folkeregister på lang sikt, har etaten utarbeidet en rapport, som belyser de mest sentrale utviklingstrekkene, og beskriver ulike scenarier. Denne danner utgangspunkt for den langsiktige utviklingen av et fremtidig folke-register i Norge.

Meldingsbehandling

Saksbehandlingen skal være effektiv og holde fastsatt faglig nivå. Resultatet for den ordinære meldingsbehandlingen viser en positiv utvikling og gode resultater i 2009. Samtlige skattekontor har oppnådd resultatkravene for de øvrige meldingene, med unntak av dødsfall, som ligger 1,4 prosent under målkravet. Tildeling av fødsels- og D-nummer skal skje innen henholdsvis 5 og 14 dager. Resultater for 2009 viser en gjennomsnittlig behandlingstid på henholdsvis 3-4 dager og 7-14 dager. Andelen elektroniske flyttemeldinger har på landsbasis økt betraktelig, fra 45,3 prosent i 2008 til 56,3 prosent i 2009.

Adressekvaliteten

Etaten har brukt ressurser til å heve datakvaliteten. Adressekvalitet har hatt hovedfokus. Avvik mellom adresser i matrikkel og det sentrale folkeregister ble redusert fra 40.000 til 10.000 adresser. Videre har etaten systematisk gjennomgått returpost og gjennomført en rekke tiltak som har redusert omfanget. Returpost ved utsending av skattekort er redusert med en tredjedel fra ca 60.000 til ca 40.000. I tillegg har

vi jobbet systematisk med å avdekke personer som er registrert med dubletter. I 2009 ble det også i forbindelse med stortingsvalget gjennomført en opprydding i kvaliteten på forkortet navn.

Etatens arbeid med forbedring av datakvalitet er innført som faste, årlige aktiviteter.

Bolignummer

Bolignummerdekningen har økt, men det er fortsatt krevende å nå målet om 95 prosent. Utfordringene gjelder spesielt i sentrale østlandsområder. Dekningsgraden for personer som er bosatt på adresse med bolignummer har på landsbasis økt med 2 prosentpoeng fra 2008, og er i 2009 på 90,4 prosent.

For å øke kunnskapen i befolkningen om eget bolignummer, har etaten bestemt seg for å bruke bolignummer som en del av adressen i sine største forsendelser. Bolignummer ble brukt i adressen for høstutlegget i 2009. Ved utsending av selvangivelsen for 2009 vil adressefeltet inneholde bolignummer og dette vil bli gjennomført for alle store forsendelser i Skattetaten. Etaten har også samarbeidet med Statens kartverk og Statistisk sentralbyrå om bedring av bolignummerdekningen i 2009.

Oppdatering av valgmanntall

En ny oppgave for etaten i 2009 har vært å oppdatere valgmanntallet mellom skjæringsdato og valgdagen. Dette har tidligere vært løst av kommunenes private leverandører av valgsystemer. Kommunal- og regionaldepartementet har uttrykt stor tilfredshet med måten vi løste oppgaven på.

Utenlandske Arbeidstakere

Skatteetaten har satt i gang en rekke prosjekter og tiltak for å møte utfordringen med den økte arbeidsinnvandringen til Norge, både mot utenlandske arbeidstakere og næringsdrivende og norske arbeidsgivere med utenlandske arbeidstakere. I april 2009 ble Skatteetatens internasjonale nettsider - taxnorway.no - offisielt lansert. I tillegg ble de internasjonale sidene på skatteetaten.no forbedret med tanke på at taxnorway.no skal være den foretrukne kanalen for utenlandske arbeidstakere og arbeidsgivere. Innholdet i taxnorway.no er oversatt til engelsk og polsk.

Skatteetaten samarbeider med Integrerings- og mangfoldsdirektoratet om å levere tekst om skatt og avgifter i landet til boken "Ny i Norge".

Det er gjennomført et omfattende kompetanseløft på utenlandsområdet for ansatte i etaten.

Kompetanseløftet er bygd opp av to moduler som kombineres med e-læringsoppgaver.

Nytt arvesystem

Etaten har i 2009 utviklet et nytt system for fastsettelse av arveavgift, som skal støtte opp under saksbehandling og beregning av avgift på alle typer arve- og gavesaker. Systemet blir landsdekkende i 2010.

Ved utgangen av året var antall ubehandlede gave- og arveavgiftssaker 15 998, en reduksjon på 6 759 saker målt mot samme tid i fjor. Andelen saker som behandles innen 6 måneder er høyere ved årsskiftet (71 prosent) enn på samme tid i 2008 (54 prosent). Målet er at minst 90 prosent av sakene skal behandles innen 6 måneder. Målet er å komme à jour med resultatkravet i løpet av første halvår 2010.

I 2009 ble det utliknet 2,7 milliarder kroner i arveavgift, en økning på 696 millioner i 2008.

Reduserer skjemaveldet

Vi har flere pågående utviklingstiltak som støtter målet om å forenkle og redusere rapporteringsbyrden for næringslivet. Statistikken til oppgaveregisteret for 2009 viser at ni etater som bruker Altinn oppnådde en samlet belastningsreduksjon på 53,9 årsverk. Av disse kan 45,2 årsverk relateres til Skatteetatens skjema. Årsaken er for det meste at andelen avgivere som leverer elektronisk har økt.

Aksjonærregisteret

Rundt 220 000 selskaper har plikt til å levere aksjonærregisteroppgave. Oppgaven er grunnlaget for aksjeoppgavene til aksjonærene. Det er blitt en klar forbedring i datakvaliteten til registeret, og feilprosenten er redusert til 7 prosent, fra 12,7 prosent for inntektsåret 2007.

Aksjeformue og utbytte ble for første gang forhåndsutfyllt i selvangivelsen for 2008. Dette er en stor forenkling for et betydelig antall skattytere. Utenlandske selskaper registrert på Oslo Børs ble tatt inn i aksjonærregisteret på lik linje med norske aksjeselskaper for inntektsåret 2008. Erfaringene med dette er gode.

Ny skattebetalingslov

Den nye skattebetalingsloven har ført til mange spørsmål knyttet til det nye regelverket, særlig på renteområdet. Det gjelder spørsmål om både forståelsen og anvendelsen av regelverket. Skattedirektoratet har i 2009 fortsatt arbeidet med en håndbok til skattebetalingsloven som skal forenkle arbeidet for innkrevingsmiljøene og gi brukergruppene oversikt over gjeldende rett og praksis. Håndboken distribueres til etaten og skatteoppkreverkontorene og legges ut for salg i bokhandler.

HÅNDBOK: (f.v.) Philip Høstmark Løve, Ellen Hasselberg Ness, Berit Raaholdt, Tone Hørgård, Ingvill Helstad, Hege Høgalmen og Hans Petter Askilsrud har samarbeidet om Skattebetalingshåndboken.

Gjennom likning og kontroller
avdekker vi store beløp som skulle vært beskattet.

SKATTEFUSK SKAL IKKE LØNNE SEG

Vår visjon er et samfunn der alle vil gjøre opp for seg. Det er skattyterne som har ansvaret for å etterleve reglene. Skatteetaten skal bidra til dette gjennom hensiktsmessig bruk av informasjon, veiledning og kontroll, og gjøre det enkelt å handle riktig.

Økt samsvar med grunnlagsdata og økt etterlevelse blant folk flest har bidratt til at etatens oppfølging og kontroll av selvangivelsen i større grad kan rettes mot store beløpsmessige uregelmessigheter.

Én milliard kroner mer

I 2009 hadde vi en betydelig økning i korreksjoner av inntekt for lønnstakere og pensjonister. Det gjaldt i hovedsak inntekter som ikke er oppgitt til beskatning eller fradragførte utgifter som ikke gir rett til fradrag.

De obligatoriske kontrollene som bestemmes av Skattedirektoratet avdekket nær 3,3 milliarder kroner, 300 millioner kroner mer enn året før. Skattekontorenes egne utvidede kontroller avdekket nær 2,6 milliarder kroner, noe som er en økning på én milliard fra året før.

Avdekkingsresultatet fra likningsarbeidet for selskaper var svakere, mens resultatet av kontrollvirksomheten fortsatt ligger på et svært høyt nivå. Vi har flere store saker, blant annet innen internprising.

Kontroll av næringslivet

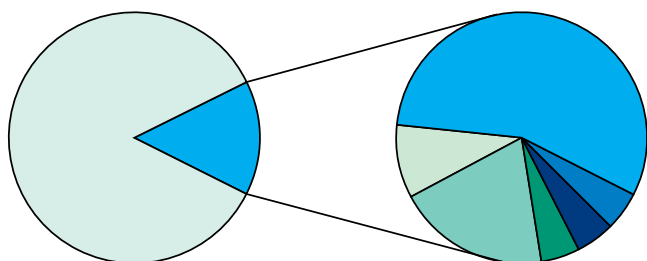
I 2009 var det cirka 541 000 næringsdrivende og selskaper som fikk skatteoppgjør, om lag 9000 færre enn året før. Til sammen ble om lag 78 000 kontrollert under likningsbehandling eller ved ulike former for regnskapskontroll.

Det er viktig å ha et høyt kontrollnivå slik at oppdagelsesrisiko oppleves som høy. Undersøkelser foretatt i 2009 viser at enkelte bransjer mener at risikoen for kontroll fra Skatteetaten er blitt lavere, vi ser derfor behov for å styrke omfang og kvalitet på kontrollene våre.

Til sammen utførte skattekontorene 11 895 bok-ettersyn i 2009. Dette er en økning på 1 807 fra året før, men likevel litt under målsetningen. Gjennom kontrollene er det foreslått inntektskorreksjoner på 24 milliarder kroner, og det er avdekket 1,9 milliarder i unndratt merverdiavgift. Beløpene er så høye fordi de omfatter flere svært store enkeltsaker.

Etaten gjennomførte 15 300 kontroller av merverdiavgiftsoppgaver. Av de kontrollerte oppgavene er 8 prosent avdekket som urettmessige krav. Innsatsen mot utnyttelse av mva-systemet til egen vinning er en av etatens hovedprioriteringer.

Kontroller (antall) i 2009

	Ikke kontrollert: 85,5 %
	Kontrollert: 14,5 %
<hr/>	
	Utvidet ligningskontroll næringsdrivende: 56 %
	Regnskapskontroller: 5 %
	Formalkontroller: 5 %
	Avgrensede regnskapskontroller: 5,2 %
	Regnskapskontroller: 19,5 %
	Arbeidsgiverkontroller (skatteopprekkerne): 9,4 %

ALVORLIG

SKATTEKRIMINALITET

Skjulte formuer i skatteparadis

Skatteetaten har intensivert kampen mot unndragelser i skatteparadis, blant annet gjennom betalingskortprosjektet. Bruk av utenlandske betalingskort er en metode for å "hvitvaske" skjult inntekt og formue. Vi har etablert et eget prosjekt som henter og systematiserer transaksjonsopplysninger fra slik kortbruk i Norge. Prosjektet har i første omgang identifisert 400 kortinnehavere som blir vurdert for nærmere kontroll. 81 slike saker ble i 2009 oversendt regionene for nærmere gransking.

Anmeldte skatteparadis-saker

I 2009 ble 30 personer anmeldt for skatteunndragelser i skatteparadisland. Sakene gjelder skjulte verdier fra 5 til 300 millioner kroner i den enkelte sak. Anmeldelsene omfatter blant annet unndratt omsetning fra bedrifter, der inntekter blir kanalisert til bankkontoer i skatteparadisland, salgsgevinster, arveoppgjør, opprettelse av stråelskaper i skatteparadis og overføringer fra oppdragsgivere til virksomhetens utenlandske konto.

SKATTEPARADIS I MEDIA: Det var mye oppmerksomhet rundt Skatteetatens satsning rettet mot skatteparadis i 2009. Her blir avdelingsdirektør Tone Kaarbø intervjuet av TV2 om Liechtensteinsakene.

Forebyggende virksomhet

Internasjonaliseringen og den teknologiske utviklingen har åpnet for at langt flere skattytere kan klare å gjemme unna inntekt og formue. En vellykket satsing mot skatteunndragelser via skatteparadis må derfor rettes både mot å avdekke store kompliserte saker og øke oppdagelsesrisikoen for allmennheten.

Parallelt med kontrollinnsatsen, informerer Skatteetaten om risikoen for å bli tatt gjennom pressemeldinger og medieomtale. Samtidig opplyser vi om muligheten til å benytte frivillig beriktigelse, populært kalt skatteamnesti, slik at flest mulig velger å legge kortene på bordet frivillig. Ved utgangen av 2009 hadde 410 skattytere meldt fra om at de ønsket amnesti – de har til sammen verdier for ca 1,9 mrd i skatteparadisland.

Profesjonelle mellommenn

Organiserte kriminelle grupper og individuelle lovbrøyttere søker ofte profesjonell bistand for å etablere ulike strukturer som de så misbruker for illegale forhold. Pengestrømmene til skatteparadisene ville trolig ikke funnet sted uten infrastruktur og rådgivning fra profesjonelle mellommenn. En viktig prioritering i kontrollarbeidet blir derfor å kartlegge og følge opp rådgivernes rolle.

Anmeldelser og avdekking

Regionenes skattekrimavdelinger anmeldte til sammen 73 saker i 2009. Dette er lite i forhold til året før med hele 286 anmeldelser, men av disse var 194 anmeldelser i den store drosjesaken i Oslo. Det er avdekket cirka 250 millioner kroner i unndratt inntekt, 56 millioner i merverdiavgift, 280 millioner i formue og 62 millioner kroner i arbeidsgiveravgift. I 2009 var det i alt 131 domfellelser på saker fra skattekrimavdelingene. 96 av dem gjaldt drosjesaken i Skatt øst, 30 av de anmeldte sakene ga ubetinget fengsel, herav 17 drosjesaker. Tre av domfellelsene ga ubetinget fengsel i over ett år.

Fiktiv fakturering

Arbeidet med fiktiv fakturering i nettverk er organisert i et landsdekkende prosjekt. Så langt har prosjektet avdekket ca. 39 mill i MVA, ca. 12,7 mill i alminnelig inntekt og ca. 79 millioner i arbeidsgiveravgift. Det er igangsatt 154 saker i 22 nettverk, hvorav 28 saker er avsluttet med rapport etter bok- ettersyn.

Svindel med merverdiavgift

I flere europeiske land er det avdekket omfattende momssvindel ved omsetning av CO2 kvoter. Høsten 2009 ble det derfor satt i gang arbeid for å kartlegge omfanget i Norge og utarbeide kontrollmetodikk. Det har vært møter med franske skattemyndigheter om deres erfaringer med kvotesvindel, og det er inngått avtale med SFT om tilgang til det norske kvoteregistret.

Internprising og hvitvasking

Andre viktige kontrollområder som har fått skjerpet oppmerksomhet i 2009 er blant annet internprising, og tiltak mot korrupsjon, bestikkelser og hvitvasking. Inntektsendringer knyttet til internprising var på over 8,7 milliarder kroner i 2009. Her dreier det seg om få, men kompliserte saker. Skattedirektoratet har etablert et kompetanseprogram om hvitvasking av utbytte fra kriminelle handlinger.

Fiskerisatsningen

Fiskeribransjen er internasjonal og omfatter alt fra handel med kvoter og fartøy til oppdrett, fiske, foredling, import, eksport og salg. Fra 2009 forsterket Skatteetaten kontrollen med fiskeri- og havbruksnæringen. Skatt nord leder arbeidet og koordinerer innsats og ressurser. Samarbeidet med andre etater fortsetter, og ga gode resultater i 2009. Skatteetaten, Tollvesenet, Fiskeridirektoratet og Økokrim aksjonerte samlet mot fiskeeksportører i Hordaland, Oslo og Nordland og avdekket svindel med tørrfisk.

SAMARBEID: Adm. dir. Syver Leivestad i Norges Bilbransjeforbund møtte pressen sammen med Nina Schanke Funnemark Skatt øst og Jan Johansen fra NAF da de i fellesskap lanserte kampanjen "Rødt lys for svart økonomi".

Sammen mot svart økonomi

Etaten har tett samarbeid med andre kontrollatater, politi og påtalemyndighet. Det avholdes jevnlig møter hvert år. Dette er verdifullt og gir resultater. I 2009 innledet vi samarbeid med Arbeidstilsynet, HELFO og Riksrevisjonen. Vi har også gått sammen med ulike bransjeorganisasjoner, som for eksempel Norges Bilbransjeforbund og Norges Automobilforbund, om kampanjer mot svart økonomi. Samarbeid mot svart økonomi er en svært viktig arena for vårt holdningsskapende arbeid. Den unike alliansen mellom organisasjonene LO, KS, NHO, Unio og YS sammen med Skatteetaten, setter forebyggende arbeid mot svart økonomi på agendaen.

DEN NYE SKATTEETATEN ER PÅ Plass

Det er to år siden nye Skatteetaten ble etablert med fem regioner, strategisk direktorat, SITS, landsdekkende telefontjeneste og spesialisert veiledningstjeneste ved skattekontorene. 2009 var det siste året av gjennomføringsperioden etter den store omorganiseringen, og vi er på god vei til å realisere de mål og intensjoner vi satte oss.

Regionene har i 2009 jobbet med å samle ressursene mot de sentrale oppgavene. Likebehandlingen er styrket og kvaliteten er blitt bedre ved at mange saksområder er samlet og spesialisert. Basiskompetansen er i hovedsak tilbake igjen etter at den i en periode var sterkt presset som følge av omrokkeringer av ansatte.

Direktoratet har fått styrket sin strategiske rolle og rendyrket og profesjonalisert produksjonsoppgavene i Skatteetatens IT- og servicepartner (SITS). Det er innført en bestiller/leverandør-modell som skal sikre at kravene til etatens ulike eksterne og interne tjenester er tydelige, og leveransene gode og kostnadseffektive.

Gode arbeidsforhold

I løpet av 2009 har personalsituasjonen i Skatteetaten utviklet seg positivt. Arbeidspresset er fortsatt stort, men turnover er redusert, mange nye medarbeidere er tilsatt og sykefraværet viste en svak nedgang. Interne medarbeiderundersøkelser, der over 90 prosent deltok, viste gode resultater og gir grunnlag for et videre arbeid med organisasjon, ledelse og arbeidsmiljø.

Større mangfold

Skatteetaten har i mange år jobbet systematisk med å fremme like rettigheter og muligheter mellom kjønnene. I 2009 styrket vi mangfoldsarbeidet. Fokus er dreid mot likeverd. Dette gjenspeiles i handlingsplanen for likestilling i 2009-2011 hvor likestillingsbegrepet er utvidet til å omfatte personer med innvandrerbakgrunn, nedsatt funksjonsevne og alder. I november ble det arrangert en likeverdkonferanse for etatens ledere, tillitsvalgte og ansatte som jobber med mangfolds- og likestillingsarbeid for å bevisstgjøre i forhold til diskriminerende praksis og holdninger.

Det er gjennomført en rekke regionale og sentrale ledelsesutviklingstiltak i 2009. I tillegg til tre faste konferanser, er det arrangert toppledersamlinger knyttet til etatens nye strategier. Regionene holder jevnlig ledersamlinger og workshops, og direktoratet har kjørt et program for alle nye ledere om blant annet endringsarbeid, fjernledelse, resultatoppnåelse og styringsverktøy.

LIKESTILLING: Vi vil ha medarbeidere som gjenspeiler samfunnet. Da trenger vi større mangfold.

LIKESTILLING: Vi vil ha fedre som stiller opp på hjemmebane, og oppfordrer etatens menn til å ta ut ekstra pappapermisjon.

Kompetansetiltak

Investeringene i kompetansetiltak i 2009 har vært målrettet i forhold til behov, og tok blant annet sikte på å forberede regionene på de store utfordringene i 2010; det nye systemet for likning (SL), kontinuerlig forbedring og økt kompetanse på utland.

Den første av seks moduler av det nye masterstudiet i skatte- og avgiftsrett på BI ble gjennomført høsten 2009 med 43 deltakere fra etaten. Interessen for studiet er stor.

FAGLIG ARENA: Den nye mastergraden i skatte- og avgiftsrett er et positivt tiltak rettet mot målgrupper det er stor rift om som jurister, revisorer og økonomer. Masterstudiet på BI er en spennende faglig arena hvor privat og offentlig sektor møtes.

Skatteetatens budsjett

Skatteetaten hadde i 2009 et samlet driftsbudsjett på 4,25 milliarder kroner. Det ble brukt noe mindre enn budsjettert, i hovedsak på grunn av forsinket fremdrift i enkelte prosjekter og tiltak. Blant annet har forsinkelser i Altinn II og hjelpesystem for kontroll bidratt til mindreforbruket. Disse aktivitetene fortsetter i 2010.

Antall ansatte har økt med fem prosent i løpet av 2009, samtidig som turnoveren har vært relativt lav.

Ved årets utgang hadde Skatteetaten 6 434 ansatte.

Skatteetatens budsjett	Budsjett	Regnskap
Driftsutgifter	4 250 573	4 084 684
Spesielle driftsutgifter	115 400	110 770
Større IT-prosjekter	132 707	78 833
Utstyrsanskaffelser og vedlikehold	85 773	12 459

Vekk med de gule lappene

Hensikten med programmet "Kontinuerlig forbedring" er å finne effektive og gode arbeidsmåter. Målet er å bli kvitt flest mulig gule lapper.

Noen kvadratmeter gråpapir dekker veggen. Hvite ark med store blokkbokstaver beskriver en rekke viktig kjerneoppgaver i en verdikjede. Blå lapper definerer noen av målene. Gråpapiret er pepret med post-it-lapper.

– De gule lappene er ulike problemer. Eller retttere sagt utfordringer. Disse tar vi tak i, sier prosjektleder Lucie Aunan.

Kontinuerlig forbedring

Effektivisere, standardisere, kontinuerlig forbedre. Det kan høres ut som Gordon vaktmester på sitt beste, men her handler det om "Kontinuerlig forbedring". Programmet kartlegger utfordringer og finner strakstiltak i samarbeid med representanter fra alle regioner. Hensikten er å få på plass nye arbeidsbesparende prosesser for regionenes arbeid gjennom ulike delprosjekter.

– Egentlig handler dette om å finne bedre måter å gjøre ting på., sier Lucie Aunan som leder prosjektet. Målet er ikke bare å jobbe smartere og spare tid, men også å øke kvaliteten på det arbeidet som blir gjort. Dette skal oppnås ved å være bevisst på hvordan man bruker tiden og forenkle arbeidet. Det er regionenes egne medarbeidere som kommer frem til tiltakene og sørger for at de prøves ut i den eller de regionene som er pilot. Programmet er pådriver og hjelper for å få gjennomført forbedrings tiltak i praksis og bidra til at regionene lærer gode arbeidsmåter av hverandre. Målet vårt på lengre sikt er at det å finne forbedringsmuligheter og prøve ut tiltak blir en naturlig del av hverdagen til alle ansatte.

Sånn gjør vi det hos oss

En viktig oppgave for alle delprosjekter blir å definere hva som er "godt nok" når det gjelder kvalitet på arbeidsoppgavene. Effektiviseringen skal ikke gå på bekostning av kvaliteten.

– Vi må både jobbe likere og mer effektivt. I pilotene leter vi blant annet etter ting vi bruker tid på som ikke er viktig for at sluttproduktet skal bli bra. Det er ingen som sløser bevisst, men kanskje bruker vi tid og krefter på oppgaver som er tungvinte eller strengt tatt ikke er nødvendige, sier Lucie Aunan.

Ønsker likebehandling

Organiseringen av nye Skatteetaten i fem regioner, gir bedre vilkår for å få til likebehandling.

– Reorganiseringen gir en fantastisk mulighet til å øke etterlevelse av sentrale retningslinjer og rutiner. Fagmiljøene er mer samlet og det er enklere å avdekke ulikhetene, fastslår hun.

I kontinuerlig forbedring

Programmets hovedfokus retter seg mot å effektivisere og standardisere arbeidsprosesser innenfor etatens tjenesteområder, og bidra i utviklingen av en lærende organisasjon som kontinuerlig søker forbedring.

Prosessforbedring gjennomføres ved å identifisere utfordringer og flaskehalser samt finne og prøve ut løsninger på avgrensede fagområder av gangen i en region. Arbeidet gjennomføres med deltagelse fra alle regioner for å kunne overføre gode eksempler og skape forpliktende samarbeid. De nye arbeidsprosessene innføres deretter i øvrige regioner.

«Målet vårt er at det å finne forbedringer og prøve ut tiltak skal være en naturlig del av hverdagen til alle ansatte»

DE 5 STRATEGIENE:

Fra 2005 – 2010 skal skatteetaten basere seg på disse fem hovedstrategier:

- Åpenhet
- I forkant
- Brukervennlig offentlig sektor
- Kvalitetskultur
- Kompetansmiljø

TAVLEMØTER: Kontinuerlig forbedring bruker metoder for å kartlegge prosesser og finne nye måter å gjøre ting på.

Skatteetaten

Utgitt av:

Skattedirektoratet

Juni 2010

Grafisk design:

Blå Design

Foto:

Anette Bjerke, Bård Brinchmann Løvvig,
Karin Trandheim Røn, Øyvind Nicolaysen.

Kristin Rabben, istockphoto/Luth

Trykk:

Lier Kopi & Trykk

Opplag:

3000

